

Centrum
nezávislej
kultúry

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI 2022

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI ZÁHRADA – CENTRUM NEZÁVISLEJ KULTÚRY, n. o. BANSKÁ BYSTRICA ZA ROK 2022

ÚVOD

Identifikačné údaje

Názov neziskovej organizácie:	ZÁHRADA – CENTRUM NEZÁVISLEJ KULTÚRY, n. o.
Adresa:	Nám. SNP 16/16 974 01 Banská Bystrica
IČO:	37954610
DIČ:	2022080236
Právna forma:	Nezisková organizácia
Zápis v registri n. o.:	OÚ B. Bystrica 19.1.2005

Činnosť organizácie pokračovala v súlade s cieľmi a poslaním vyjadrenými v štatúte Záhrada – Centrum nezávislej kultúry, n.o.

Hlavnou náplňou činnosti Záhrady – Centra nezávislej kultúry, n.o. v roku 2022 bolo pokračovať v príprave a realizácii kultúrneho a komunitného programu bez pandemických obmedzení, venovať sa celoročnej prevádzke dvoch priestorov na podujatia – sály Z1 a Z2, vrátane kaviarne a údržby okolia; ďalej realizácia vlastných umeleckých a vzdelávacích projektov a spolupráca s inými umeleckými subjektmi a partnermi z verejnej správy i mimovládneho občianskeho sektora. Priestor kultúrneho centra Záhrada sa stal súčasťou mestského života a diania, je naďalej miestom stretávania sa rozličných komunít a obyvateľov mesta, realizácie projektov mladých ľudí, začínajúcich i etablovaných umelcov či miestom pre oddych a voľnočasové aktivity.

Týmto vyjadrujeme veľkú vďaku všetkým donorum, sponzorom, spolupracovníkom, dobrovoľníkom a partnerom, ktorí sa pričínili o napĺňanie cieľov našich projektov a revitalizáciu záhradného parku.

ZÁHRADA – CNK a jej aktivity

Štatutárne orgány

Správna rada

Csilla Droppová	predsedníčka Správnej rady
Zuzana Majlingová	členka Správnej rady
Dušan Kováč	člen Správnej rady
Dušan Kmáč	člen Správnej rady
Marek Adamov	člen Správnej rady

Štatutárny orgán

Milan Zvada	riaditeľ n. o.
Barbora Šuhajdová	zástupkyňa riaditeľa

Predmet činnosti

1. Ochrana ľudských práv a základných slobôd.
2. Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt a kultúrneho dedičstva.
3. Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom kultúry a umenia, rozvoj filantropie.
4. Vzdelávanie a rozvoj v oblasti sociálnych zručností, telesnej kultúry, etickej a estetickej výchovy a zdravého životného štýlu.
5. Vzdelávanie, výchova a rozvoj v oblasti umeleckých činností a masmediálnej komunikácie.
6. Poradenská, informačná činnosť a zabezpečovanie voľnočasových aktivít pre širokú verejnosť.
7. Organizovanie workshopov, školení, konferencií a kongresov,
8. Vydavateľská a propagačná činnosť.
9. Administrovanie projektov v sociálnej, kultúrnej, umeleckej a vzdelávacej oblasti, grantových a podporných programov.
10. Zabezpečovanie zariadenia, správy, údržby, obnovy a prenájmu priestorov, objektov a zariadení slúžiacich pre potreby fungovania a rozvoja činnosti neziskovej organizácie.

Projekty (Fond na podporu umenia)

V roku 2022 bol realizovaný a uzavretý jednoročný projekt podporený v grantovom programe 2.2.1 Fondu na podporu umenia. Hlavnými výstupmi projektu bola organizácia a spoluorganizácia kultúrnych a iných podujatí, ich príprava, realizácia a propagácia. Okrem organizácie podujatí boli zabezpečované aj ďalšie činnosti nevyhnutné na realizáciu projektu: koordinácia a administrácia projektu, komunikácia s verejnosťou, príprava a dramaturgia podujatí a ich technické zabezpečenie (osvetľovacie a ozvučovacie služby). Všetky podujatia boli organizované fyzicky, niektoré z nich aj online formou.

ZÁHRADA 2022 – kultúrny a umelecký program

Hlavnými výstupmi projektu bola organizácia a spoluorganizácia kultúrnych a iných podujatí, ich príprava, realizácia a propagácia. V roku 2022 Záhrada zastrelila vyše 200 podujatí rôznych žánrov, z čoho približne polovica bola priamo podporená z dotácie FPU. Okrem týchto aktivít boli zabezpečované aj ďalšie činnosti nevyhnutné na realizáciu projektu: koordinácia a administrácia projektu, komunikácia s verejnosťou, príprava a dramaturgia podujatí či ich technické zabezpečenie.

Projekt celoročnej dramaturgie **Záhrada 2022** bol realizovaný priebežne v období od januára do decembra, v závislosti od plánovaného programu kultúrneho centra a vhodných termínov pre účinkujúcich umelcov. Projekt z veľkej časti pokryl prevádzkové, organizačné a personálne náklady nevyhnutné k realizácii programu.

Realizácia projektu celoročnej dramaturgie Záhrady ako priestoru na stretávanie sa rôznych ľudí a umeleckú konfrontáciu bola prínosná nielen pre návštevníkov organizovaných akcií, ale aj v rámci celkového dopadu na kultúrny a spoločenský rozvoj mesta Banská Bystrica. Z ohlasov divákov a účastníkov podujatí môžeme potvrdiť, že prevádzkovanie Záhrady ako priestoru pre kultúru a komunity rozvoj plní svoj spoločenský a verejnoprospešný účel.

Výstupy projektu „Záhrada 2022“:

Divadlo, tanec, performance a iné formy: 24 (predstavenia)

Hudba: 24 (koncerty)

Tematické a vzdelávacie podujatia: 24 (diskusie, prednášky, workshopy)

Výstavy: 4

Festival „Venček alebo rakvičku?“: 1 (1 workshop, 1 diskusia, 1 prednáška, 1 divadlo)

Festival Embargo: 1 (1 divadlo, 2 diskusie, 1 prednáška)

Záhradný rezidenčný program: 6

Divadlo/tanec/performance

Kultúrne centrum Záhrada hostovalo nielen inscenácie etablovaných slovenských divadelných skupín a tvorcov (**Na peróne**, **Nové divadlo**, **Debris Company**), ale programovo sa zameralo aj na iné formy prezentácie v oblasti divadla, pohybového umenia a nového cirkusu najmä zo zahraničia (**Tyhle [cz]**, **Direct Action Theatre [no/cz]**, **Helena Araújo [bra/be]**, **Collectif Primavez [fr]**). Súčasťou divadelnej dramaturgie bolo pravidelné uvádzanie inscenácií pre rodinné publikum s deťmi (Divadlo ŠEM, Odivo, Divadlo PIKI). Súčasťou divadelnej dramaturgie boli premiéry a reprízy miestneho **Divadla z Pasáže** a nezávislého divadelného zoskupenia **Odivo**, ktorým Záhrada poskytuje domovský priestor.

Hudba

V rámci hudobného programu boli zorganizované koncerty novších i etablovaných slovenských tvorcov, interpretov a kapiel, ako napr. **Blanch**, **Vojdi**, **Schody**, **Čisté tvary**, **Zlokot**, **Archívny chlapec**. Vzácnosťou bolo uvedenie koncertov a hostovanie zahraničných kapiel, ako napr. americkej country soulovej kapely **The Carpenter Ants**, japonskej math-rockovej kapely **TRICOT** či pop-rockového elektronického dua z Holandska **Ciao Lucifer**, ktorý bol uvedený v rámci programu nového mestského hudobného festivalu **Klubové povstanie**. Z elektronických a experimentálnych žánrov Záhrada uviedla dvojkoncert **Fera Királya** a **Evy Vozárovej**, v rámci ktorého interpretovali zásadné soundartové dielo amerického skladateľa **Alvina Luciera** „I am sitting in a room“ a audiovizuálny projekt hudobníka **Fera Királya**; drum 'n' bass **Junkless** či koncert elektronickej hudby **FVLCKRVM**. Osobitná pozornosť bola venovaná začínajúcim i menej známym talentom na hudobnej scéne, hudobnú ponuku dopĺňali dídžeji elektronickej scény v rámci formátu **Break It!**

Tematické a vzdelávacie podujatia

Diskusie, prednášky a tematické podujatia boli organizované priebežne počas celého roka. Podujatie **Odkrývanie**, venované odkazu **Jána Langoša**, prebehlo vo forme diskusie s Patrikom Dubovským, kde predstavil novú monografiu o J.L. „Od samizdatov a VPN k dokumentom ŠtB a ÚPN“. Piaty ročník podujatia **#PRIDE #BB** s podtitulom **EQUILIBRIUM**, ktorého cieľom bolo reflektovať tému duševnej rovnováhy vo forme prednášok, diskusií a živej knižnice. Záhrada spolupracovala na organizácii diskusných blokov v rámci medzinárodnej ľudskoprávnej konferencie **HUMAN FORUM** a zorganizovala niekoľko diskusií s odborníkmi a občanmi na tému komunálnych volieb, spájania a rozdeľovania spoločnosti a i. V rámci programového formátu **Zelená Bystrica** Záhrada pokračovala vo vzdelávaní verejnosti v ekologických témach (napr. Zeleň v meste, Prehrievanie mesta, Deň Zeme pre deti a dospelých), v rámci spolupráce s filozofickým podcastom **Pravidelná dávka** moderátor Jakub Betinský uviedol diskusie o koncepte spravodlivosti či filozofii športu a jeho spoločenského významu. Súčasťou programu boli aj **literárne diskusie** o knihách (Barbora Hrinová, Maroš Pavúk, Alica Frühwaldová, Peter Stamm [ch], Olesia Jaremčuk [ua]) či diskusie o spoločenskej angažovanosti (Roman Samotný – Biela Vrana) a kreatívnom vzdelávaní (Škola, mesto, umenie).

Záhroda hostovala niekoľko festivalov (napr. PANSLAM – slam poetry), z toho organizovala tri vo vlastnej dramaturgii (Festival EMBARGO; KRE:π festival a Festival o živote a smrti – „Venček alebo rakvičku?“), vrátane letného umeleckého tábora ARTISTA. Vzdelávací program dopĺňali workshopy na rozvoj digitálnych zručností ako aj prednášky a diskusie v spolupráci s vybranými katedrami Filozofickej a Prírodovednej fakulty Univerzity Mateja Bela (iTlak, Živá veda) ako aj s organizáciami Post Bellum, Goethe Institut-Bratislava či Nadácia Zastavme korupciu.

Záhradný rezidenčný program

Záhroda na základe 18 prijatých prihlášok na otvorenú výzvu na rezidencie zabezpečila technické, organizačné a propagačné podmienky pre vznik šiestich autorských diel v rôznych žánroch.

Martin Talaga & Tomáš Procházka: The Headless Mule [sk]
Eduard Klena: Smutná krajina [sk]
Rebeka Mehlyová: Odložené v meste / Mapovanie budov [sk]
Divadlo Houže: Babička!!! [sk]
Katarína Marková: Tankodrom [sk/de]
Karine Ponties: Subito & Fovea [be/fr]

Program vizuálneho umenia

Gabriela Bírošová [sk]
Marcela Záchenská [sk]
Katarína Baranyai [sk]

Ďalšie projekty a podujatia

Európsky zbor solidarity (Erasmus+ KA1 / European Solidarity Corps)

Záhroda je od septembra 2013 akreditovaná ako koordinujúca, vysielajúca a hostujúca organizácia v rámci programu Európskeho zboru solidarity (tiež pod názvom: Európska dobrovoľnícka služba). Akreditácia bola obnovená v roku 2015 a naposledy v roku 2020 získaním tzv. Quality Label – Značky kvality udelenej od NIVAM – Národného inštitútu vzdelávania a mládeže. Vďaka projektom v rámci Európskeho zboru solidarity môžu mladí ľudia vo veku 17-30 rokov stráviť 2-12 mesiacov vo vybranej akreditovanej organizácii po celom svete. Cieľom dobrovoľníckej služby je získať nové vedomosti, zručnosti a kompetencie v rôznych oblastiach, ktoré zapojené organizácie ponúkajú. Dobrovoľnícku činnosť je možné vykonávať v oblastiach ako napr. práca s deťmi a mládežou, charitatívna činnosť, ekológia, sociálna a komunitná práca, umenie a tvorivosť, neformálne vzdelávanie, voľný čas a iné.

ECS dobrovoľníci a dobrovoľníčky, ktorých hostovala Záhroda, sa doteraz podieľali na rozvoji takmer všetkých viditeľných i „neviditeľných“ aktivít – príprava, realizácia a technická podpora podujatí, programová spolupráca, organizácia vlastných podujatí a projektov (workshopy, prednášky, koncerty a i.), administratívna pomoc, prevádzka kaviarne, údržba záhradného parku a okolia, networking a mnohé iné. V roku 2021 bol Národnou agentúrou pre Erasmus+ schválený dvojročný projekt pre štyroch dobrovoľníkov/dobrovoľníčky. V decembri v roku 2022 bol na dobrovoľnícku službu prijatý jeden dobrovoľník z Turecka.

Projekt „SKOLARTCITY pre kreatívne učenie vo verejnom priestore“ (Erasmus+ KA2)

V apríli 2021 Záhrada začala s realizáciou projektu strategického partnerstva podporujúceho inovácie vo vzdelávaní v trvaní 18 mesiacov s názvom „SKOLARTCITY for Creativity in Schools and Public Spaces“. V projekte okrem Záhrady ako žiadateľskej organizácie figurujú dve ďalšie partnerské organizácie – Spoločnosť pro kreativitu ve vzdelávaní z Prahy a Škogled z Belehradu. Pridruženými partnermi boli dve stredné školy v Banskej Bystrici – Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša a Stredná odborná škola informačných technológií a základná škola Vlada Obradović Kameni v mestskej časti Ledine v Belehrade. Lokálnymi partnermi projektu boli tiež Centrum komunitného organizovania a program neformálneho vzdelávania Školy za demokraciu.

Hlavným cieľom projektu bolo prepojiť sektor umeleckej praxe (kreatívny a kultúrny priemysel) a sektor školského vzdelávania. Študenti a študentky mali vďaka projektu možnosť zoznámiť sa bližšie s novými možnosťami, ako vnímať verejný priestor a objavovať úlohu tvorivosti v každodennom živote. Realizované aktivity pomohli mladým ľuďom získať nielen praktické poznatky v rámci zvolených tematických oblastí školských osnov a predmetov, ale aj rozvíjať zručnosti a kompetencie pre život v 21. storočí v oblastiach ako napr. ľudské práva, kritické myslenie, digitálna bezpečnosť, umenie vo verejnom priestore a i. Vďaka účasti na tvorivom procese prípravy triednych projektov mali mladí ľudia možnosť realizovať vlastné nápady a ponúkať riešenia, ktoré smerujú k rozvoju občianskeho povedomia, demokracie, tvorivosti a porozumeniu vzťahov v okolí a mieste, kde žijeme.

Hmatateľnými výstupmi projektu boli Metodika kreatívneho učenia vo verejnom priestore a Príručka osvedčených postupov. V rámci projektu sa uskutočnili dve konferencie kreatívneho vzdelávania v Banskej Bystrici (21.-22.9. 2022) a Belehrade (20.-21.10. 2022). Realizácia projektu bola oficiálne ukončená vo februári 2023.

Aktívna komunita (Nadácia Orange)

V roku 2021 Nadácia Orange vytvorila s občianskym združením Bystriny a so zástupcami siete nezávislých kultúrnych centier Anténa špeciálny program Aktívna komunita. V roku 2022 pokračoval jeho druhým ročníkom, do ktorého sa po oslovení zapojila aj Záhrada. Cieľom programu je rozširovať príležitosti vzdelávania sa, prepájania komunity, kultúrneho vyžitia a sebarealizácie ľudí v menších mestách na Slovensku prostredníctvom posilnenia existujúcich kultúrno-kreatívnych centier v regiónoch. Podporené centrá predstavujú miesta pracovných i voľnočasových stretnutí a neformálnej inklúzie. Vybraným centráм tento grantový a rozvojový program poskytuje finančnú podporu pre stabilizáciu, rozvojový leadership program pre posilnenie personálnych kapacít a udržateľnosti ako aj prostriedky na rozšírenie programu o strategické témy Nadácie Orange, ktorými sú digitálna inklúzia a bezpečnosť na internete.

Záhradný park

V roku 2022 Záhradný tím spolu s miestnymi dobrovoľníkmi pokračoval v revitalizácii záhradného parku a rozvoji komunitného života. Venovali sa zveľaďovaniu exteriéru kultúrneho centra a vďaka podpore sponzorov a individuálnych darcov sa podarilo udržať plnohodnotný priestor pre prezentáciu a tvorbu rôznych druhov umenia a pre aktivity širokej verejnosti a komunít.

Donori a partnerstvá – spolupráca so školami a inými organizáciami

Aj v roku 2022 Záhrada pokračovala v spolupráci so strednými a vysokými umeleckými školami, čím zachováva kontinuitu podpory a rozvoja tvorby mladých a začínajúcich umelcov v rámci napĺňania cieľov celoročného projektu (návšteva podujatí študentmi a študentkami troch fakúlt **Akadémie umení v Banskej Bystrici** či **prezentácie prác študentov iných škôl**).

Záhrada ďalej spolupracovala s jednotlivými **miestnymi i celoslovenskými organizáciami a združeniami**: Divadlo z Pasáže, Nezávislé divadelné zoskupenie ODIVO, Kníhkupectvo Artforum BB, SKOK!, Literárna bašta, Nie v našom meste, Stredoslovenská galéria, Konzervatórium J.L.Bellu, Stredná odborná škola informačných technológií, Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša, Alliance Francaise, Nadácia Zastavme korupciu, Centrum komunitného organizovania, A7rooms, Anténa – sieť pre nezávislú kultúru, Bystriny, Nadácia Orange, Amnesty International Slovensko, Liga za duševné zdravie, Mareena, Centrum dobrovoľníctva, Spoločnosť pro kreativitu ve vzdělávání, Rotary Club BB, Komunitná nadácia Zdravé mesto, Mesto Banská Bystrica, Banskobystrický samosprávny kraj, NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

Veľmi dôležitou súčasťou inštitucionálnych partnerstiev sú aj vzťahy na poli mediálnom, kde k významným partnerom patria: Rádio Devín, Rádio FM, Informačné centrum Banská Bystrica, Kam do mesta, portály bbonline.sk a bystrica24.sk.

SPRÁVA MANAŽMENTU

Správa o činnosti za rok 2022

V roku 2022 boli plánované projekty realizované podľa zámerov a predstáv. Momentálne v Záhrade navzájom spolupracujú tri tímy: produkčno-dramaturgický, technický a prevádzkový tím. Do prevádzky Záhrady ako kaviarne, kultúrneho centra a verejného priestoru je priamo zapojených vyše dvadsať ľudí. V budove funguje divadelná kaviareň s prevádzkovou dobou od 10:00 do 22:00. Architektonická a urbánna podoba okolia Záhrady prechádza zmenami (úprava parku, prístupových ciest a chodníkov). V roku 2022 prebehla zmena na pozícii PR manažéra.

Pri tvorbe programu dramaturgická rada kultúrneho centra reagovala na potreby nového obyvateľstva mesta, ktoré vznikli v dôsledku vojnového konfliktu v Ukrajine, čím sa posilnil komunitný a sociálny rozmer prevádzky. Záhrada ako priestor pre stretávanie komunit a rôznych cieľových skupín zohrala v procese inklúzie odídencov významnú úlohu – dodnes je kontaktným bodom ponúkajúcim služby v oblasti poradenstva a dobrovoľníctva pri organizácii rôznych aktivít a programu pre mládež a dospelých.

Udalosti po ročnej uzávierke

Finančné prostriedky získané v roku 2022 budú použité v ďalšom období v súlade so zákonom č. 213/1997 Zb. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby a schváleného štatútu na financovanie činností, ktorých predmetom je poskytovanie všeobecne prospešných služieb, najmä ďalší rozvoj organizácie.

Organizácia tak ako v roku 2021 mala kladný hospodársky výsledok. Tržby zo vstupného a predaja služieb zaznamenali nárast o tretinu. Záväzky ani pohľadávky oproti roku 2021 nezaznamenali výraznú zmenu, ktorá by mala dopad na celkovú finančnú situáciu v organizácii. Po skončení účtovného obdobia 2022 nenastali udalosti osobitného významu. V organizácii neexistujú významné finančné riziká, očakávame zvýšenú návštevnosť aj záujem verejnosti o organizované podujatia a aktivity.

Zámery a ciele na rok 2023

Na rok 2023 bol schválený nový projekt dramaturgie kultúrneho centra z Fondu na podporu umenia na tri roky. Hlavný zámerom je pokračovať v nastúpenej ceste vytvárania podmienok pre tvorbu a prezentáciu súčasného a komunitného umenia ako aj podporu vzdelávania prostredníctvom rôznorodých podujatí. Pokračovať sa bude v rozvoji medzinárodnej spolupráce prostredníctvom návštev festivalov a účasťou na stretnutiach kultúrnych manažérov.

V roku 2023 Záhrada pokračuje v realizácii projektu strategického partnerstva v programe EÚ Erasmus+ podporujúceho inovácie vo vzdelávaní s názvom „SKOLARTCITY for Creativity in Schools and Public Spaces“. Výstupom projektu budú metodika kreatívneho vzdelávania na verejných priestoroch a príručka osvedčených postupov.

Ďalšie ciele organizácie v roku 2023 sú rozvojové – plánuje sa naplno využívať potenciál záhradného parku pre voľno-časové a športové aktivity počas leta, ďalej zveľaďovať okolie a vytvárať otvorený kultúrny a životný priestor pre širšiu verejnosť a komunity.

KONTAKTY

ZÁHRADA – CENTRUM NEZÁVISLEJ KULTÚRY, n.o.

Nám. SNP 16/16

974 01 Banská Bystrica

www.zahradacnk.sk

e-mail: zahradacnk@gmail.com

Csilla Droppová – predsedníčka Správnej rady:

e-mail: csilla.droppova@gmail.com

Dušan Krnáč – člen Správnej rady:

e-mail: anticomics.d@gmail.com

Zuzana Majlingová – členka Správnej rady:

e-mail: zmajlingova@gmail.com

Dušan Kováč – člen Správnej rady:

e-mail: kovac@bbexpo.sk

Marek Adamov – člen Správnej rady:

e-mail: marek@stanica.sk

Milan Zvada – riaditeľ Záhrady - CNK, n.o.

e-mail: milan.zvada@gmail.com

Záhrada – Centrum
nezávislej kultúry, n.o.
Nám. SNP 16/16
974 01 Banská Bystrica
IČO: 37954010 DIČ: 2022080238 www.zahradacnk.sk

Spracoval: Milan Zvada, riaditeľ Záhrady - CNK, n.o.

Schválila: Csilla Droppová, predsedníčka Správnej rady

Overil: Dušan Krnáč, člen Správnej rady